

Frivillighetsregisternemnda

Vedtak i Frivillighetsregisternemnda 16. august 2024

Sak 2024/611 - Victor Dyreng's stiftelse - org.nr. 931 746 553 - klage over vedtak om å nekte deltakelse i grasrotandelen

Frivillighetsregisternemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Shabneet K. Bains, Elisabeth Ekberg, Bernard Enjolras og Stian Slotterøy Johnsen

Sakens bakgrunn

- (1) Victor Dyreng's stiftelse meldte 4. januar 2024 inn registrering i Frivillighetsregisteret med deltakelse i grasrotandelen.
- (2) Frivillighetsregisteret fattet vedtak 8. januar 2024 om å nekte deltakelse i grasrotandelen, med den begrunnelse at virksomheten er organisert av det offentlige.
- (3) Klager påklaget vedtaket 21. januar 2024. Klager anfører at stiftelsen er 100 prosent frivillig og privat, og at det offentlige ikke står bak stiftelsen. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (4) Frivillighetsregisteret sendte 14. mars 2024 en forespørsel om ytterligere informasjon for å kunne vurdere hvorvidt stiftelsen er å anse organisert av det offentlige. Frivillighetsregisteret ba om en nærmere beskrivelse av forholdet mellom stiftelsen, professoren og Oslo Universitetssykehus, herunder om professorens ordinære arbeidsoppgaver bestod av å lede studien som stiftelsen samler inn midler til. Det ble gitt frist for å sende etterspurt dokumentasjon innen 4. april 2024. Klager besvarte ikke henvendelsen.
- (5) Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 22. april 2024 til Frivillighetsregisternemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

- (6) Det rettslige grunnlaget er forskrift 5. desember 2022 nr. 2124 om grasrotandel (forskriften).
- (7) Formålet med grasrotandelen er å fremme frivillig aktivitet på lokalt eller regionalt nivå i Norge, jf. forskriften § 1 første ledd.
- (8) Enhver kan delta i Grasrotandelen dersom enheten er registrert i Frivillighetsregisteret, er ikke-fortjenestebasert og hovedsakelig basert på frivillig innsats, jf. forskriften § 3 første ledd. I forskriften § 3 tredje ledd bokstav a er det gjort unntak for enheter som er organisert av det offentlige, herunder forvaltningsvirksomhet som er delegert til frivillige

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

organisasjoner, og virksomhet som er organisert privatrettslig, men som det offentlige står bak.

- (9) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Frivillighetsregisternemndas vurdering

- (10) Victor Dyreng's stiftelse sin klage gjelder Frivillighetsregisterets vedtak 8. januar 2024 om å nekte deltakelse i grasrotandelen.
- (11) For å kunne delta i grasrotandelen kan ikke virksomheten være organisert av det offentlige, jf. grasrotforskriften § 3 tredje ledd bokstav b. Av høringsnotat 14. august 2017 om ny forskrift om grasrotandelen punkt 2.2.3 merknader til § 3 fremgår det at:
- (12) *«Aktiviteter som er organisert av det offentlige har ikke registreringsrett i Frivillighetsregisteret. Det kan likevel være organisasjoner som er registrert i Frivillighetsregisteret som i hovedsak benytter opptjente midler til offentlige oppgaver. Disse skal ikke kvalifisere til deltakelse i Grasrotandelen».*
- (13) I forarbeidene til frivillighetsregisterloven fremgår det at vurderingen av om en aktivitet er organisert av det offentlige beror på om det *«ut fra en totalvurdering kan sies at det offentlige har kontroll med stiftelsen og dennes virksomhet»*, jf. NOU 2006: 15 s. 27-28. I vurderingen kan det ha betydning hvem som har tatt initiativ til opprettelsen av stiftelsen, om den realiserer et offentlig formål, om den mottar støtte fra det offentlige og om det offentlige gjennom styrerepresentasjon kan sies å ha organisatorisk kontroll over stiftelsen og dennes virksomhet. Departementet sluttet seg til arbeidsgruppens vurderinger på disse punktene i Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) s. 38. Sammenhengen i regelverket tilsier at en tilsvarende forståelse må legges til grunn etter forskrift om grasrotandel.
- (14) I vurderingen av om virksomheten er organisert av det offentlige, må det tas utgangspunkt i klagers vedtekter. Vedtektene setter rammer for foreningens virksomhet, og foreningen må selv sørge for at vedtektene gir et riktig bilde av hvordan forholdene er i praksis.
- (15) Formålet til klager fremgår av vedtektene § 2:

«Stiftelsens formål er å samle inn midler til TdTTTCR-Tstudien som ledes av Professor Johanna Olweus ved Oslo Universitets Sykehus. Studien er rettet mot Akutt lymfatisk leukemi (blodkreft). Forskerteamet har funnet en ny måte å behandle uhelbredelig leukemi og resultatene på mus har vært eksepsjonelt gode. Forskningen er klar for å testes ut på mennesker.

Stiftelsen vil arbeide for å sikre at forskerteamet har nok midler til å starte klinisk forskning på mennesker (first-in-human).»

- (16) Det følger av klagers vedtekter § 4 at *«Styret er stiftelsens øverste organ, og består av 3 medlemmer. Styret velges av årsmøtet, jf. § 7»*. I vedtektene § 7 første setning fremgår det at *«[å]rsmøtet består av styret i sin helhet samt representanter fra forskerteamet»*.

- (17) Klagers virksomhet består av å samle inn midler til en studie som gjennomføres ved Oslo Universitetssykehus. Frivillighetsregisternemnda kan ikke se at det utelukkende er en offentlig oppgave å finansiere forskningsprosjekter, selv om de gjennomføres ved offentlige sykehus.
- (18) Ut fra klagers vedtekter er det uklart hvilken tilknytning det er mellom stiftelsen, forskerteamet og Oslo Universitetssykehus. Det fremgår av vedtektene at forskerteamet har representanter på årsmøtet, som er stiftelsens øverste organ. Tilknytningen mellom forskerteamet og Oslo Universitetssykehus er uklar, og nemnda er usikker på om forskerteamet må anses for å representere det offentlige. Det fremgår heller ikke av vedtektene om representantene fra forskerteamet har flertall på årsmøtet, og dermed bestemmende myndighet. Nemnda finner at det ikke er tilstrekkelig dokumentasjon til å vurdere hvorvidt det offentlige kan utøve kontroll over stiftelsen. Nemnda har heller ikke mottatt dokumentasjon som belyser hvordan stiftelsen er finansiert, og hvilke aktiviteter som skal gjennomføres for å samle inn midler. Frivillighetsregisternemnda vurderer at saken ikke er tilstrekkelig opplyst til at nemnda kan ta stilling til om stiftelsen er organisert av det offentlige, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav a.
- (19) Frivillighetsregisteret har i innstillingen også begrunnet vedtaket med at grasrotandelen ikke skal brukes på «egen frivillig virksomhet i tråd med grasrotmottakers vedtekter og formål», jf. forskriften § 1 andre ledd, ettersom stiftelsens hovedformål er å samle inn midler til en studie ved OUS. Så lenge stiftelsen driver virksomhet som er ikke-fortjenestebasert, kan ikke Frivillighetsregisternemnda se at det at stiftelsen har et formål om å samle inn penger til medisinsk forskning medfører at stiftelsen ikke har «egen frivillig virksomhet». Siden stiftelsen har et vedtektsfestet formål om å samle inn midler til forskningsprosjektet, vurderer nemnda at grasrotmidlene vil brukes på egen frivillig virksomhet i tråd med stiftelsens vedtekter og formål.
- (20) Frivillighetsregisternemnda finner at det ikke foreligger tilstrekkelig dokumentasjon til å vurdere om stiftelsen er organisert av det offentlige, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav a. Frivillighetsregisternemnda legger også til grunn at klager gis anledning til å uttale seg om stiftelsen er å regne som organisert av det offentlige. Saken sendes derfor tilbake til Frivillighetsregisteret for ny behandling. Nemnda har ikke tatt stilling til om grasrotmidlene skal brukes i tråd med forskriften § 5 andre ledd, og Frivillighetsregisteret må eventuelt vurdere dette.

Konklusjon

- (21) Frivillighetsregisternemnda finner etter en kokret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak skal oppheves, og saken sendes tilbake til registeret for ny behandling.

Vedtak

Frivillighetsregisterets vedtak oppheves. Saken sendes tilbake til Frivillighetsregisteret for ny behandling.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur